

Dictamen en relació amb la consulta plantejada en relació amb el tractament de dades d'investigadors en el Portal de la recerca de Catalunya

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una consulta formulada en relació amb el tractament de les dades dels investigadors de les universitats catalanes, en concret, a través del Portal de la Recerca de Catalunya, tenint en compte les previsions del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (en endavant, RGPD).

Analitzada la petició, que s'acompanya, entre d'altres, de còpia de diversos informes sobre el tractament de les dades de caràcter personal en el Portal de la Recerca de Catalunya, vista la normativa vigent aplicable, i l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

La consulta pregunta sobre el **tractament de les dades dels investigadors de les universitats catalanes en el Portal de la Recerca de Catalunya**, ateses les novetats introduïdes pel Reglament (UE) 2016/679, general de protecció de dades personals (RGPD), de plena aplicació des del 25 de maig de 2018.

(...).

Segons la consulta, en compliment de les seves funcions, el Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC) gestiona el Portal de la Recerca de Catalunya (www.portalrecerca.csuc.cat), que permet fer consultes per institució, departaments o altres estructures de recerca, per projectes i grups de recerca, per investigador, per publicacions i per tesis.

La consulta afegeix que el 2 de novembre de 2017, la Comissió formada pels vicerectors de recerca de les universitats membres del CSUC va acordar posar les dades en obert al Portal de la Recerca, *"en un format que n'afavoreixi la utilització, d'acord amb la normativa de reutilització de la informació del sector públic i de transparència"*.

En aquest context, pel que fa al tractament de dades dels investigadors en el Portal, es formulen les següents preguntes:

"1) Interessa saber si la presentació en obert de les dades personals dels investigadors respecta el principi de finalitat (article 5.1.b) del Reglament General)

en ser un tractament compatible amb la finalitat que justifica l'obtenció de les dades per part de les universitats.

2) Interessa saber si les dades que són objecte de tractament en el marc del Portal de la Recerca de Catalunya, són adequades, pertinents i limitades al que és necessari en funció de la finalitat del Portal; en definitiva, si compleixen el principi de minimització (article 5.1.c del Reglament General).

3) Interessa saber si aquest tractament és plenament lícit en fonamentar-se en el compliment d'una missió realitzada en interès públic (article 6.1.e del Reglament general) seguint les indicacions de les normes citades en els apartats precedents, o bé, si no existís aquesta base legal, requeriria del consentiment explícit de les persones interessades (article 6.1.a).

4) Interessa saber si l'actual presentació i manera d'accedir a la informació és adequada considerant la naturalesa, l'àmbit, el context i les finalitats del tractament, o si seria convenient implantar mesures tècniques que modifiquin el sistema actual, valoració de mesures exigida per l'article 24 del Reglament General.

5) Interessa saber si, paral·lelament a la presentació actual, les dades personals es podrien posar a disposició dels usuaris en formats que n'afavorissin la reutilització, d'acord amb l'avís legal i l'acceptació de la llicència que es proposen i s'adjunten en els annexos 6 i 7."

III

Situada la consulta en aquests termes, cal partir de la base que, segons l'article 4.1 de l'RGPD, són dades personals: *"toda información sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); (...).*

Per tant, el tractament de dades (art. 4.2 RGPD) de les persones físiques, en concret, els investigadors de les diferents universitats que participen en el CSUC, es troba sotmès als principis i garanties de la normativa de protecció de dades personals (RGPD).

Segons els Estatuts del CSUC, són membres d'aquest organisme deu universitats de Catalunya (Universitat de Barcelona (UB); Universitat Autònoma de Barcelona (UAB); Universitat Politècnica de Catalunya (UPC); Universitat Pompeu Fabra (UPF); Universitat de Lleida (UdL); Universitat de Girona (UdG); Universitat Rovira i Virgili (URV); Universitat Oberta de Catalunya (UOC) (art. 4.1 Estatuts), així com la Universitat Ramon Llull i la Universitat de Vic (art. 4.3 Estatuts). Els Estatuts també preveuen que poden integrar-se en el CSUC *"altres entitats públiques o privades, sense ànim de lucre, que tinguin finalitats d'interès públic concurrents amb les del Consorci i en particular en els àmbits d'educació superior, (...).*" (art. 4.2 Estatuts).

Segons la consulta, el Portal, inaugurat el gener de 2017, és un espai web *"d'accés obert que agrupa l'activitat de recerca duta a terme per les 12 universitats catalanes."*

Segons la consulta, l'execució del projecte del Portal, *"comporta el tractament de dades de caràcter personal dels investigadors per part del CSUC, **dades que figuren en els fitxers de les universitats que hi participen.** Les dades s'incorporen als sistemes del CSUC per interconnexió o transferència des dels sistemes propis de les universitats.*

L'actuació del CSUC és la resposta a un encàrrec formulat per cada una de les universitats, que comporta un tractament de dades de caràcter personal."

Segons l'article 5 dels seus Estatuts, el CSUC és un mitjà propi instrumental i servei tècnic de les institucions consorciades i de les entitats i organismes que en depenen i s'hi vinculen, i resta obligat a realitzar els treballs que aquestes li encarreguin, i afegeix que les relacions entre el CSUC amb les entitats que en formen part "s'articulen mitjançant encàrrecs."

Segons la informació disponible, el tractament de dades dels investigadors de les universitats per part del CSUC a través del Portal, s'estableix en els Convenis que aquestes haurien subscrit amb el CSUC (la consulta aporta còpia del Conveni subscrit per la Universitat de (...) amb el CSUC).

Als efectes que interessin en aquest informe, cal partir de la premissa que les diferents Universitats o entitats públiques o privades, així com els diferents instituts de recerca que formen part del CSUC, serien els responsables del tractament de les dades personals dels seus investigadors (article 4.7 RGPD) i, com a tals, es troben subjectes als principis i obligacions que la normativa de protecció de dades estableix respecte el tractament, en aquest cas, de les dades dels seus investigadors.

El CSUC seria, a través dels corresponents Convenis, l'encarregat del tractament de les dades. És encarregat del tractament: "la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u otro organismo que trate datos personales por cuenta del responsable del tratamiento;" (art. 4.8 RGPD).

L'apartat II del Conveni que acompanya a la consulta, signat entre la Universitat de (...) i el CSUC, preveu el següent: "Que amb la finalitat de difondre la producció científica, és voluntat de les entitats que l'integren que el CSUC desenvolupi el Portal de Recerca de Catalunya, on figurarà informació dels investigadors i de les activitats de recerca de les universitats consorciades."

El Conveni esmentat regula el tractament de les dades dels investigadors de la Universitat de (...) per part del CSUC, i preveu que la Universitat facilitarà dades al CSUC, que les tractarà en qualitat d'encarregat del tractament, amb l'exclusiva finalitat d'incorporar-les al Portal (clàusula primera). El Conveni articula aquest encàrrec del tractament en base a les previsions de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades personals (LOPD).

D'entrada, i sens perjudici del tractament de dades dels investigadors que, com a responsables, facin les Universitats i entitats que formen part del CSUC, el tractament que faci el CSUC d'aquestes dades haurà de respondre al que els diferents responsables hagin establert en el corresponent contracte o conveni pel qual el CSUC esdevé encarregat del tractament (art. 4.8 RGPD) per compte de cadascun dels responsables.

Segons disposa l'article 28.3 de l'RGPD:

*"3. El tratamiento por el encargado se regirá por un contrato u otro acto jurídico con arreglo al Derecho de la Unión o de los Estados miembros, que vincule al encargado respecto del responsable y establezca el objeto, la duración, la naturaleza y la finalidad del tratamiento, el tipo de datos personales y categorías de interesados, y las obligaciones y derechos del responsable. **Dicho contrato o acto jurídico estipulará, en particular, que el encargado:***

- a) *tratará los datos personales únicamente siguiendo instrucciones documentadas del responsable, inclusive con respecto a las transferencias de datos personales a un tercer país o una organización internacional, salvo que esté obligado a ello en virtud del Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al encargado; en tal caso, el encargado informará al responsable de esa exigencia legal previa al tratamiento, salvo que tal Derecho lo prohíba por razones importantes de interés público;*
  - b) *garantizará que las personas autorizadas para tratar datos personales se hayan comprometido a respetar la confidencialidad o estén sujetas a una obligación de confidencialidad de naturaleza estatutaria;*
  - c) *tomará todas las medidas necesarias de conformidad con el artículo 32;*
  - d) *respetará las condiciones indicadas en los apartados 2 y 4 para recurrir a otro encargado del tratamiento;*
  - e) *asistirá al responsable, teniendo cuenta la naturaleza del tratamiento, a través de medidas técnicas y organizativas apropiadas, siempre que sea posible, para que este pueda cumplir con su obligación de responder a las solicitudes que tengan por objeto el ejercicio de los derechos de los interesados establecidos en el capítulo III;*
  - f) *ayudará al responsable a garantizar el cumplimiento de las obligaciones establecidas en los artículos 32 a 36, teniendo en cuenta la naturaleza del tratamiento y la información a disposición del encargado;*
  - g) *a elección del responsable, suprimirá o devolverá todos los datos personales una vez finalice la prestación de los servicios de tratamiento, y suprimirá las copias existentes a menos que se requiera la conservación de los datos personales en virtud del Derecho de la Unión o de los Estados miembros;*
  - h) *pondrá a disposición del responsable toda la información necesaria para demostrar el cumplimiento de las obligaciones establecidas en el presente artículo, así como para permitir y contribuir a la realización de auditorías, incluidas inspecciones, por parte del responsable o de otro auditor autorizado por dicho responsable.*
- En relación con lo dispuesto en la letra h) del párrafo primero, el encargado informará inmediatamente al responsable si, en su opinión, una instrucción infringe el presente Reglamento u otras disposiciones en materia de protección de datos de la Unión o de los Estados miembros.”*

Cal tenir en compte que l'RGPD ha introduït modificacions en el contingut mínim del contracte que regula l'encàrrec del tractament, que afecten tant a les obligacions del responsable com a les de l'encarregat –el CSUC-.

A partir del 25 de maig de 2018, qualsevol nou encàrrec del tractament ha de satisfer les exigències de la nova regulació, de manera que les previsions del Conveni tipus que estigui vigent en la data d'aplicació de l'RGPD s'hauran d'ajustar i interpretar conforme a les previsions de l'article 28.3 de l'RGPD, citat.

El Reial Decret-Llei 5/2018, de 27 de juliol, de mesures urgents per a l'adaptació del Dret espanyol a la normativa de la Unió Europea en matèria de protecció de dades, que està en vigor en el moment d'emetre aquest informe, i ho estarà fins a l'entrada en vigor de la nova LOPD –que es troba en fase de tramitació parlamentària (BOCCGG, núm. 13-3, de 9.10.2018)-, tal i com preveu la disposició final única de l'RDL 5/2018.

En concret, segons la disposició transitòria segona de l'RDL 5/2018:

“Los contratos de encargo del tratamiento suscritos con anterioridad al 25 de mayo de 2018 al amparo de lo dispuesto en el artículo 12 de la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal mantendrán su vigencia hasta la fecha de vencimiento señalada en los mismos y en caso de haberse pactado de forma indefinida, hasta el 25 de mayo de 2022.

Durante dichos plazos cualquiera de las partes podrá exigir a la otra la modificación del contrato a fin de que el mismo resulte conforme a lo dispuesto en el artículo 28 del Reglamento (UE) 2016/679.”

I en el mateix sentit, la disposició transitòria cinquena del Projecte de Llei orgànica de Protecció de dades de caràcter personal (Projecte d'LOPD, citat), que regula, entre d'altres, la figura de l'encàrrec del tractament (art. 33 Projecte d'LOPD).

Atesa la informació disponible, es desconeix si totes i cadascuna de les Universitats i altres entitats públiques o privades del CSUC (art. 4.2 Estatuts), integrades en el Portal, han subscrit el corresponent conveni d'encàrrec del tractament amb el CSUC, similar al que s'adjunta a la consulta.

En qualsevol cas, vist el contingut del conveni aportat -que és previ a l'entrada en vigor de l'RGPD-, fem notar que aquest no inclouria totes les previsions que l'article 28.3 RGPD exigeix pel que fa al contingut d'un encàrrec del tractament. Així, es desconeix si l'encarregat disposa d'instruccions documentades i concretes sobre el tractament de les dades, incloent, si escau, les transferències internacionals de dades (art. 28.3.a) RGPD), i tampoc no sembla que contingui previsions sobre el compromís de confidencialitat exigible (art. 28.3.b) RGPD). Pel que fa a la previsió que el CSUC ha d'adoptar les mesures necessàries per garantir la integritat i conservació de les dades (clàusula Quarta, apartat 2 del Conveni), no semblaria suficient a la vista de les previsions de l'article 28.3, apartats c) i f) RGPD). El conveni aportat tampoc no conté previsions respecte el compliment del principi de responsabilitat proactiva (*accountability*) per part del CSUC, en els termes de l'article 28.3.h) RGPD.

En definitiva, atesa la informació disponible, i vista la previsió de la disposició transitòria segona de l'RDL 5/2018, podria ser recomanable revisar, si escau, alguns dels convenis d'encàrrec del tractament que s'hagin pogut subscriure entre les diferents Universitats i altres entitats, d'una banda, i el CSUC, de l'altra, per tal que el seu contingut s'ajusti en termes adequats a les exigències de l'RGPD.

En relació amb els dits convenis subscrits pot ser d'interès consultar la Guia sobre l'encarregat del tractament a l'RGPD elaborada per les autoritats de protecció de dades per ajudar els responsables i els encarregats en l'adaptació a les exigències de l'RGPD, disponible al web de l'Autoritat <http://apdcat.gencat.cat/ca/inici/>.

IV

En aquest context, pel que fa a la **tercera pregunta** plantejada: *“Interessa saber si aquest tractament és plenament lícit en fonamentar-se en el compliment d'una missió realitzada en interès públic (article 6.1.e) del Reglament general) seguint les indicacions de les normes citades en els apartats precedents, o bé, si no existís aquesta base legal, requeriria del consentiment explícit de les persones interessades (article 6.1.a).”*, cal fer les següents consideracions, en relació amb la licitud del tractament (art. 5.1 RGPD).

Segons disposa l'article 6.1 de l'RGPD:

"1.El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:

- a) el interesado dio su **consentimiento** para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;*
- b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;*
- c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una **obligación legal** aplicable al responsable del tratamiento;*
(...)
- e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una **misión realizada en interés público** o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;*
(...)."

Sens perjudici de les novetats que hagi pogut introduir l'RGPD en matèria de protecció de dades personals, el tractament consistent en la difusió de dades d'investigadors de les Universitats i, si escau, altres entitats del CSUC a través del Portal, ja venia produint-se amb anterioritat a l'aplicació del l'RGPD (25 de maig de 2018), si ens atenim a la informació disponible i a les previsions del Conveni que s'adjunta a la consulta.

En qualsevol cas, als efectes de determinar la licitud del tractament objecte de consulta (comunicació de dades d'investigadors de les Universitats a través del Portal) i la base legal d'aquest tractament en els termes de l'article 6 de l'RGPD, cal referir-se al marc normatiu rellevant per a la consulta.

Segons disposa l'article 31 de la Llei orgànica 6/2011, de 21 de desembre, d'Universitats (LOU):

"1. La promoción y la garantía de la calidad de las Universidades españolas, en el ámbito nacional e internacional, es un fin esencial de la política universitaria y tiene como objetivos:

- a) La medición del rendimiento del servicio público de la educación superior universitaria y **la rendición de cuentas a la sociedad.***
- b) **La transparencia**, la comparación, la cooperación y la competitividad de las Universidades en el ámbito nacional e internacional.*
- c) La mejora de la actividad docente e investigadora y de la gestión de las Universidades.*
(...)

2. Los objetivos señalados en el apartado anterior se cumplirán mediante el establecimiento de criterios comunes de garantía de calidad que faciliten la evaluación, la certificación y la acreditación de:

- (...)*
- c) **Las actividades docentes, investigadoras y de gestión del profesorado universitario.***
(...)."

En el mateix sentit, la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya, disposa que les universitats integrades en el sistema universitari de Catalunya (art. 2 de la Llei 1/2003) –les quals es troben integrades al CSUC–, tenen com a objectius fonamentals,

entre d'altres, "la creació, la transmissió i la difusió de la cultura i dels coneixements científics, humanístics, tècnics i professionals (...)." (art. 3.1.a) Llei 1/2003).

Així mateix, la LOU disposa que la investigació és un dret i un deure del personal investigador (art. 40.1 LOU), i que la transferència del coneixement és una funció de les universitats (art. 41.3 LOU).

També cal tenir en compte la previsió de la disposició addicional 21^a, de la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, que modifica la LOU, i que disposa el següent:

"(...)

4. Igualmente **no será preciso el consentimiento del personal de las universidades para la publicación de los resultados de los procesos de evaluación** de su actividad docente, investigadora y de gestión realizados por la universidad o por las agencias o instituciones públicas de evaluación.

5. **El Gobierno regulará**, previo informe de la Agencia Española de Protección de Datos, el **contenido académico y científico de los currículos** de los profesores e investigadores que las universidades y las agencias o instituciones públicas de evaluación académica y científica pueden hacer público, **no siendo preciso en este caso el consentimiento previo** de los profesores o investigadores."

A la vista de la normativa esmentada, i en concret de l'apartat 4, sembla clara l'habilitació legal per difondre informació sobre l'avaluació de l'activitat docent i investigadora, si bé no consta que la previsió de la citada disposició addicional 21^a de la LO 4/2007, apartat 5, hagi tingut desenvolupament normatiu.

També resulta rellevant l'article 37 de la Llei 14/2011, d'1 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació (LCTI), segons el qual:

"1. Los agentes públicos del Sistema Español de Ciencia, Tecnología e Innovación impulsarán el desarrollo de **repositorios, propios o compartidos, de acceso abierto a las publicaciones de su personal de investigación**, y establecerán sistemas que permitan conectarlos con iniciativas similares de ámbito nacional e internacional.

2. **El personal de investigación** cuya actividad investigadora esté financiada mayoritariamente con fondos de los Presupuestos Generales del Estado **hará pública una versión digital** de la versión final de los contenidos que le hayan sido aceptados para publicación en publicaciones de investigación seriadas o periódicas, tan pronto como resulte posible, pero no más tarde de doce meses después de la fecha oficial de publicación.

3. La **versión electrónica se hará pública** en repositorios de acceso abierto reconocidos en el campo de conocimiento en el que se ha desarrollado la investigación, o en repositorios institucionales de acceso abierto.

4. La versión electrónica pública podrá ser empleada por las Administraciones Públicas en sus procesos de evaluación.

5. El Ministerio de Ciencia e Innovación facilitará el acceso centralizado a los repositorios, y su conexión con iniciativas similares nacionales e internacionales.

6. Lo anterior se entiende **sin perjuicio de** los acuerdos en virtud de los cuales se hayan podido atribuir o transferir a terceros los derechos sobre las publicaciones, y **no será de aplicación** cuando los derechos sobre los resultados de la actividad de investigación, desarrollo e innovación **sean susceptibles de protección.**"

A això cal afegir que, segons la disposició addicional novena de l'LCTI:

“1. Lo establecido en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal, será de aplicación al tratamiento y cesión de datos derivados de lo dispuesto en esta ley.

(...).

*3. **El Gobierno regulará**, previo informe de la Agencia Española de Protección de Datos, el **contenido académico y científico de los currículos** del personal docente e investigador de Universidades y del personal investigador que los agentes de financiación y de ejecución pueden hacer público **sin el consentimiento previo de dicho personal.**”*

No consta que la previsió de la disposició addicional novena de l'LCTI, apartat 3, hagi tingut desenvolupament normatiu.

Finalment, també cal tenir en compte la previsió de l'article 14 del Reial decret 99/2011, de 28 de gener, pel qual es regulen els ensenyaments oficials de doctorat:

“(...

*5. Una vez aprobada la **tesis doctoral**, la universidad se ocupará de su **archivo en formato electrónico abierto** en un repositorio institucional y remitirá, en formato electrónico, un ejemplar de la misma así como toda la información complementaria que fuera necesaria al Ministerio de Educación a los efectos oportunos.*

*6. En circunstancias excepcionales determinadas por la comisión académica del programa, como pueden ser, entre otras, la participación de empresas en el programa o Escuela, la existencia de convenios de confidencialidad con empresas o la posibilidad de generación de patentes que recaigan sobre el contenido de la tesis, las universidades habilitarán procedimientos para desarrollar los apartados 4 y 5 anteriores que aseguren la **no publicidad de estos aspectos.***

(...).”

Cal tenir en compte -més enllà de la previsió de l'article 31.1.b) de la LOU, esmentada-, la normativa general sobre transparència, en concret, la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LT), així com la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTC), legislació que resulta aplicable a les Universitats públiques (art. 2.1.d) LT i art. 3.1.c) LTC).

Segons l'article 2.i) LTC és publicitat activa: *“el deure dels subjectes obligats de fer públics, d'ofici, els continguts d'informació pública que determina el capítol II del títol II.”*

Segons l'article 5.1 LT. *“Los sujetos enumerados en el artículo 2.1 publicarán de forma periódica y actualizada la información cuyo conocimiento sea relevante para garantizar la transparencia de su actividad relacionada con el funcionamiento y control de la actuación pública.”* En el mateix sentit, l'article 5.1 LTC.

Així, les Universitats públiques han de donar compliment a les exigències de la legislació de transparència i facilitar determinada informació en relació, entre d'altres, amb l'organització institucional i l'estructura administrativa (art. 9 LTC), o amb la gestió econòmica, comptable, pressupostària i patrimonial (art. 11 LTC).

Tenint en compte aquestes i d'altres previsions de la legislació de transparència, les Universitats poden tenir habilitació per facilitar determinada informació en termes de publicitat activa, i sens perjudici de l'exercici del dret d'accés a la informació pública (art. 18 i ss. LTC). Així, entre d'altres, les Universitats hauran de donar informació sobre el seu personal docent i investigador, sobre els projectes de recerca i d'investigació que es duen a terme en el seu àmbit d'actuació, sobre la seva estructura organitzativa, etc, en els termes que prevegi la legislació de transparència.

Per tant, en connexió amb la previsió relativa a la transparència en la normativa específica (art. 31.1.b) LOU), la legislació general de transparència també pot comportar que s'hagi de donar difusió a determinada informació sobre l'organització, la gestió i l'activitat de les Universitats, en concret, als efectes que interessin, informació sobre l'activitat docent i investigadora que duen a terme.

Tot això, sens perjudici que caldrà respectar, si escau, les limitacions que puguin derivar-se d'altra normativa, com podria ser, entre d'altres, la legislació de propietat intel·lectual (Reial Decret Legislatiu 1/1996, de 12 de abril, que aprova el Text refós de la Llei de propietat intel·lectual), respecte la difusió d'informació relativa a treballs d'investigació o tesis doctorals dels investigadors afectats.

Per tot l'exposat, als efectes del principi de licitud (art. 6.1 RGPD), i a la vista de la normativa estudiada, caldria considerar que les diferents Universitats sotmeses a les previsions de la normativa esmentada, com a responsables del tractament en els termes apuntats, poden estar habilitades per a donar difusió en obert, tant a través dels seus propis llocs web o canals d'informació com, als efectes que interessin, a través del Portal del CSUC, de determinada informació professional sobre els seus investigadors i sobre les publicacions i l'activitat docent i investigadora d'aquests.

Això, sens perjudici que cada responsable hagi subscrit el corresponent encàrrec del tractament per a la inclusió i difusió d'informació a través del dit Portal, qüestió a la que s'ha fet esment.

V

En connexió amb això, fem referència a la **primera pregunta**: *“Interessa saber si la presentació en obert de les dades personals dels investigadors respecta el principi de finalitat (article 5.1.b) del Reglament General) en ser un tractament compatible amb la finalitat que justifica l'obtenció de les dades per part de les universitats”*.

En aquest sentit, fem notar que la Clàusula primera del Conveni d'encàrrec del tractament que s'adjunta a la consulta, preveu el següent:

*“El present Conveni regula el tractament de les dades dels investigadors de la Universitat de (...) per part del CSUC en el marc del Projecte Portal de Recerca de Catalunya, i estableix obligacions i responsabilitats de cada part en aquesta matèria. Amb aquesta finalitat, la Universitat, com a responsable del fitxer o fitxers en els que figures les dades, facilitarà dades al CSUC amb l'**exclusiva finalitat d'incorporar-les al Portal** (...).”*

Com hem vist, el marc normatiu estudiat permet considerar habilitada la difusió de determinada informació sobre la gestió i l'activitat docent i investigadora de les Universitats, ja sigui directament (a través dels propis espais web) o, si escau, com en el cas que ens ocupa, a través d'altres canals de comunicació. Així, des de la perspectiva de la protecció de dades, es pot entendre que la difusió de determinades

dades personals dels investigadors, a què es refereix la consulta, a través del Portal del qual formen part els responsables, s'ajusta al principi de finalitat (art. 5.1.b) RGPD).

Això, sempre que cada responsable hagi subscrit el corresponent encàrrec del tractament amb el CSUC, que estableixi la finalitat per a la qual el CSUC tractarà les dades dels investigadors –en concret, donar-ne difusió a través del Portal-, i sempre que el CSUC doni compliment a les instruccions que estableixi cada responsable en el corresponent encàrrec, en els termes de l'article 28.3 RGPD.

VI

A continuació cal referir-se a la **segona pregunta** plantejada: *“Interessa saber si les dades que són objecte de tractament en el marc del Portal de la Recerca de Catalunya, són adequades, pertinents i limitades al que és necessari en funció de la finalitat del Portal; en definitiva, si compleixen el principi de minimització (article 5.1.c del Reglament General).”*

D'acord amb l'article 5.1.c) de l'RGPD, *“Los datos personales serán: c) adecuados, pertinentes y limitados a lo necesario en relación con los fines para los que son tratados («minimización de datos»);”*

Segons disposa la clàusula segona del Conveni que acompanya a la consulta: *“En el desenvolupament del projecte Portal de Recerca de Catalunya, el CSUC tindrà accés a la informació següent:*

“a) nom i cognoms de la persona investigadora; b) Dades de contacte professional; c) Codi ORCID; d) Adreça electrònica; e) Grup de recerca; f) Departament; g) Centre docent; h) Publicacions; i) Presentació de treballs a congressos; j) Documents científicotècnics; k) Participacions en projectes R+D+I i competitiu; l) Tesis doctorals (llegides o dirigides).”

Segons la consulta, a través de la consulta al Portal s'accedeix a informació dels investigadors, en concret: *“nom i cognoms, adreça de correu electrònic professional, número ORCID (número internacional d'identificació unívoca dels investigadors), institució, departament o altra estructura a qui pertanyi, grups de recerca on participi, projectes de recerca, publicacions i tesis dirigides, si escau.”*

Pel que fa a les dades identificatives i de contacte dels investigadors (nom i cognoms, adreça de correu, número ORCID), així com a les dades acadèmiques o professionals dels investigadors, en concret, la informació sobre el grup de recerca, departament o centre docent al que pertany l'investigador, es pot considerar que el marc normatiu esmentat habilita a les Universitats i centres de recerca a donar una mínima informació identificativa i de contacte del seu personal docent i investigador. Com ja s'ha dit, les Universitats han de poder difondre informació sobre la pròpia activitat docent i investigadora, entre d'altres, en compliment de la transparència i la garantia de qualitat.

Així, cal tenir en compte que, segons la legislació general de transparència en relació amb l'exercici del dret d'accés a informació pública: *“S'ha de donar accés a la informació pública si es tracta d'informació directament relacionada amb l'organització, el funcionament o l'activitat pública de l'administració que contingui dades personals merament identificatives llevat que, excepcionalment, en el cas concret hagi de prevaler la protecció de dades personals o altres drets constitucionalment protegits.”* (art. 24.1 LTC).

Per tant, d'entrada, des de la perspectiva del principi de minimització, no sembla que hi hagi impediment per a la difusió, a través del Portal, de les dades identificatives de contacte, així com de dades de l'organigrama i la organització de la pròpia Universitat en relació amb els seus investigadors (apartats a) a g) de la Clàusula segona del Conveni).

Fem notar que, segons l'article 19.1 del Projecte d'LOPD, al que ens remetem, el tractament de dades de contacte i, si escau, de dades relatives a la funció o lloc de treball de les persones que presten serveis en una persona jurídica, pot quedar habilitat en determinats casos. Per bé que es tracta d'un projecte de llei, convindria tenir en compte aquesta previsió, que podria habilitar, si escau, la difusió a través del Portal de dades de contacte i localització professional d'investigadors de l'àmbit universitari, en els termes previstos en l'esmentada previsió normativa.

Dit això, pel que fa a la informació inclosa en els apartats h) a l) de la clàusula segona del Conveni que acompanya a la consulta (publicacions, presentació de treballs a congressos, documents científicotècnics, participació en projectes R+D+I i competitiu, i tesis doctorals llegides o dirigides), cal tenir en compte que es tracta d'informació relativa a la producció acadèmica i científica en l'àmbit universitari, associada als investigadors que hi treballen o hi estan vinculats.

Certament, la difusió d'aquesta informació, associada directament als investigadors, permet tenir accés a informació acadèmica i professional força completa sobre els investigadors, de manera que fins i tot pot suposar difondre un perfil professional sobre aquests. Ara bé, la normativa estudiada preveu la difusió d'informació de l'àmbit universitari i de recerca, inclosa informació sobre la producció científica i acadèmica que es du a terme des de les Universitats. No sembla que es pugui donar compliment adequat a la finalitat de transparència i qualitat de les universitats prevista a la normativa en els termes apuntats sense difondre informació sobre la producció científica i la investigació en l'àmbit universitari, associada als seus autors (els investigadors, en aquest cas).

Per tant, des de la perspectiva del principi de minimització es pot considerar adequada la difusió de les dades dels apartats h) a l), citats, sobre la producció i publicacions dels investigadors, ja que és una informació sense la qual no sembla que es pugui donar compliment a la finalitat pretesa, que en justifica el tractament, en els termes de l'article 4.1.c) RGPD.

VII

Respecte la **quarta pregunta** plantejada: *“Interessa saber si l'actual presentació i manera d'accedir a la informació és adequada considerant la naturalesa, l'àmbit, el context i les finalitats del tractament, o si seria convenient implantar mesures tècniques que modifiquin el sistema actual, valoració de mesures exigida per l'article 24 del Reglament General”*, fem avinent el següent.

Per la informació disponible, l'accés al Portal permet consultar en obert determinada informació dels investigadors de les Universitats que formen part del CSUC.

Com ha quedat dit, el tractament de les dades personals objecte de consulta ja es venia produint amb anterioritat a la plena aplicació de l'RGPD. Atès que no es disposa d'informació sobre les mesures de seguretat aplicades amb anterioritat a la plena

aplicació de l'RGPD en relació amb el tractament de dades que ens ocupa, no es pot determinar en aquest informe la necessitat de modificar el sistema de mesures de seguretat que s'estaria aplicant en el moment d'emetre aquest informe, en els termes que planteja la consulta.

En qualsevol cas, cal tenir present que els tractaments de dades que es diguin a terme, tant per part de les Universitats o, si escau, centres de recerca que són origen de la informació dels investigadors, com per part del CSUC com a encarregat del tractament, han d'adequar-se als principis establerts a l'RGPD, especialment, als efectes que interessin, al principi d'integritat i confidencialitat (art. 5.1.f) RGPD).

L'article 24 de l'RGPD: *"1. Teniendo en cuenta la naturaleza, el ámbito, el contexto y los fines del tratamiento así como los riesgos de diversa probabilidad y gravedad para los derechos y libertades de las personas físicas, el responsable del tratamiento aplicará medidas técnicas y organizativas apropiadas a fin de garantizar y poder demostrar que el tratamiento es conforme con el presente Reglamento. Dichas medidas se revisarán y actualizarán cuando sea necesario. (...)"*.

Cal tenir en compte, per tant, que l'RGPD imposa l'obligació al responsable del tractament d'adoptar les mesures tècniques i organitzatives necessàries per garantir la seguretat de les dades personals que seran tractades. Obligació que també fa extensible a l'encarregat del tractament (art. 28.3.c) RGPD).

L'RGPD configura un sistema de seguretat que ja no es basa en els nivells de seguretat bàsic, mitjà i alt que es preveïen al Reglament de desplegament de l'LOPD, aprovat pel Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre (RLOPD), sinó en determinar, a partir de les característiques del tractament i d'una prèvia valoració dels riscos, quines mesures de seguretat són necessàries en cada cas (Considerant 83 i article 32 RGPD).

En qualsevol cas, l'esquema de mesures de seguretat previst a l'RLOPD no pot, des del darrer 25 de maig, considerar-se vàlid de manera automàtica. En el cas que ens ocupa, atesa la informació disponible, no es pot descartar que s'hagin de seguir aplicant determinades mesures (aplicades amb anterioritat al 25.5.2018), si de l'anàlisi de riscos previ es conclou que són les més adequades per oferir un nivell de seguretat adequat al tractament de dades personals que el CSUC du a terme a través del Portal, si bé pot ser necessari completar-les amb mesures addicionals.

Fer també avinent que l'aplicació de les mesures de seguretat estarà també marcada pels criteris establerts a l'**Esquema Nacional de Seguretat (ENS)**, aprovat pel Reial Decret 3/2010, de 8 de gener.

En aquest sentit, segons la disposició addicional primera del Projecte de l'LOPD (BOCCGG, 9.10.2018):

"1. El Esquema Nacional de Seguridad incluirá las medidas que deban implantarse en caso de tratamiento de datos personales, para evitar su pérdida, alteración o acceso no autorizado, adaptando los criterios de determinación del riesgo en el tratamiento de los datos a lo establecido en el artículo 32 del Reglamento (UE) 2016/679.

*2 (nuevo). Los responsables enumerados en el artículo 77.1 de esta ley orgánica **deberán aplicar a los tratamientos de datos personales las medidas de seguridad que correspondan de las previstas en el Esquema Nacional de Seguridad, así como impulsar un grado de implementación de medidas***

equivalentes en las empresas o fundaciones vinculadas a los mismos sujetas al Derecho privado.

En los casos en los que un tercero preste un servicio en régimen de concesión, encomienda de gestión o contrato, las medidas de seguridad se corresponderán con las de la Administración pública de origen y se ajustarán al Esquema Nacional de Seguridad.”

En el moment d'emetre aquest informe no resulta exigible el compliment de la previsió esmentada (disposició addicional primera del Projecte d'LOPD). En qualsevol cas, a dia d'avui es poden tenir en compte les previsions de l'ENS, si bé la seva aplicació no eximeix de l'obligació de dur a terme una anàlisi i valoració de riscos per tal de determinar les mesures tècniques i organitzatives que cal aplicar al tractament de dades, en els termes de l'RGPD (articles 24 i 32 RGPD).

Fem notar que la consulta s'acompanya d'un informe sobre l'avaluació d'impacte en la protecció de dades personals del Portal, de 2018.

(...).

(...), l'informe citat proposa, entre d'altres, “establir mecanismes més eficaços per a que tots els investigadors siguin adequadament informats de que la seva activitat investigadora serà publicada al PRC (...)”. L'informe inclou altres propostes de millora, com ara modificar el contracte entre les Universitats o centres de recerca i el CSUC; nomenar el delegat de protecció de dades (DPD); elaborar una normativa de seguretat específica per al PRC, per tal d'establir les directrius en matèria de seguretat de la informació; o formalitzar els processos d'atenció de l'exercici dels drets de protecció de dades, entre d'altres.

Més en concret, pel que fa a les mesures tècniques i organitzatives, (...), l'Informe preveu (...), l'establiment de mesures tècniques i organitzatives que garanteixin la integritat, l'autenticitat, la disponibilitat i la traçabilitat de les dades, (...). Ara bé, aquest apartat no concreta aquestes mesures tècniques i organitzatives. En definitiva, a la vista de la informació disponible, no queda clar quines serien les concretes mesures tècniques i organitzatives que es preveu implementar (ja sigui perquè es preveu mantenir les que ja s'aplicaven anteriorment, o perquè es proposa incorporar noves mesures) en relació amb el tractament de dades objecte de consulta.

Per tot l'exposat, per aplicació de les previsions de la normativa de protecció de dades personals (articles 24 i 32 RGPD) en el moment d'emetre aquest informe resulta exigible l'elaboració d'una anàlisi i valoració dels riscos que comporta el tractament de dades, que té per finalitat determinar les mesures tècniques i organitzatives que hauran d'aplicar tant els diferents responsables (les universitats i altres entitats de recerca) com, específicament, el CSUC, com a encarregat del tractament (ex. art. 28.3.c) RGPD), en aquest cas, respecte del tractament objecte de consulta.

Això, sens perjudici de la conveniència d'implementar les propostes de millora de l'informe d'avaluació d'impacte que acompanya a la consulta, esmentat i, si escau, del manteniment de determinades mesures tècniques i organitzatives aplicades amb anterioritat a l'emissió d'aquest informe.

VIII

Finalment, ens referim a la **cinquena pregunta**: *“Interessa saber si, paral·lelament a la presentació actual, les dades personals es podrien posar a disposició dels usuaris en formats que n’afavorissin la reutilització, d’acord amb l’avis legal i l’acceptació de la llicència que es proposen i s’adjunten en els annexos 6 i 7.”*

Tot i que la consulta no especifica quins podrien ser aquests formats que permetin la reutilització, segons es preveu a la *“Llicència per a la reutilització de la informació del Portal de la Recerca de Catalunya”*, que acompanya a la consulta:

“La persona que obté la informació la pot utilitzar gratuïtament, de manera no exclusiva, sense límit temporal, a tot el món i per qualsevol finalitat lícita. En conseqüència pot: Reproduir-la lliurement; Adaptar-la, modificar-la i transformar-la per crear productes o oferir serveis; comunicar-la, distribuir-la o publicar-la per qualsevol canal, suport o mitjà; Explotar-la amb finalitats comercials (...).”

Segons la consulta, *“en l’actualitat les dades personals dels investigadors són lliurement consultables però no en formats que n’afavoreixin la reutilització, com podria ser en formats oberts o sistemes que permetin descàrregues massives.”*

En aquest context, cal fer referència a la Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació de servei públic, que resulta d’aplicació, entre d’altres, i de forma supletòria, a les Universitats públiques (art. 2.2.c) Llei 37/2007). La normativa estudiada (LOU, Llei orgànica 4/2007, LCTI, i Llei 1/2003), no conté previsions específiques sobre reutilització de la informació objecte de consulta.

La reutilització de documents que continguin dades de caràcter personal, com seria el cas que ens ocupa, es regeix pel que disposa la normativa de protecció de dades de caràcter personal (art. 4.6 Llei 37/2007).

Com ha fet avinent aquesta Autoritat en la Recomanació 1/2008, sobre la difusió d’informació que contingui dades de caràcter personal a través d’Internet (apartat 16), el fet que la Llei de reutilització prevegi que les administracions i els organismes del sector públic facilitin mecanismes accessibles electrònicament que possibilitin la recerca de documents, això no ha de suposar una disminució de les garanties per a les dades de les persones que es poden veure afectades per aquestes informacions, atesa la previsió de l’article 4.6 de la Llei 37/2007.

A això cal afegir que, segons l’article 16 de l’LTC:

*“1. Els subjectes obligats han de facilitar a les persones l’accés a la informació pública en **format reutilitzable**, per tal de millorar la transparència, generar valor a la societat i promoure la interoperabilitat entre les administracions, dins els límits establerts per la normativa sobre reutilització de la informació del sector públic.*

2. La informació pública pot ésser reutilitzada amb qualsevol objectiu lícit, especialment la reproducció i divulgació per qualsevol mitjà de les dades objecte d’informació pública i la creació de productes o serveis d’informació amb valor afegit basats en aquestes dades.”

Segons l’article 17 de l’LTC:

- “1. La reutilització de la informació pública és lliure i no està subjecta a restriccions, llevat dels supòsits en què, per via reglamentària, se sotmeti a l’obtenció d’una llicència de reconeixement de creative commons, per raó de la tutela d’altres drets o béns jurídics, o a la sol·licitud prèvia de l’interessat.*
- 2. El Portal de la Transparència ha d’especificar el tipus de reutilització aplicable a la informació que conté, i també ha d’incloure un avís legal sobre les condicions de la reutilització.*
- 3. S’ha de garantir que en el procés de reutilització no s’altera el contingut de la informació reutilitzada ni se’n desnaturalitza el sentit, i també cal citar la font de les dades i indicar la data de la darrera actualització.”*

Vist el marc normatiu exposat, és clar que la difusió de la informació personal dels investigadors, objecte de consulta, en formats reutilitzables, ha de donar compliment als principis de protecció de dades personals.

En aquest sentit, com ha quedat dit, la difusió de determinada informació sobre els investigadors per part de les Universitats, si escau, a través del Portal, pot trobar la seva habilitació en el marc normatiu estudiat (LOU, Llei orgànica 4/2007, Llei 1/2003, LCTI i legislació de transparència).

Certament, no podem descartar que determinats mecanismes de reutilització de la informació, en el cas examinat, permetin l’elaboració de perfils professionals sobre els investigadors (quantitat i tipologia de documents i treballs produïts, publicació dels mateixos, temàtica tractada, etc).

Ara bé, això no resulta contrari a la normativa de protecció de dades sempre que aquest tractament (la difusió en format realitzable) respongui a la finalitat legítima que justifica la difusió de la informació a través del Portal, això és, donar compliment al principi de transparència en relació amb l’activitat docent i investigadora a les universitats.

Per exemple, si la informació obtinguda en format reutilitzable permet conèixer amb major grau de detall quins investigadors són experts dins un camp científic específic (en base a les publicacions i tesis realitzades, o a la seva participació en determinats projectes i grups de recerca), aquesta informació pot servir per a la finalitat de donar difusió de l’activitat investigadora a les universitats, i de conèixer i contrastar el rendiment del servei públic de l’educació en l’àmbit universitari, en els termes de la normativa estudiada (art. 31 LOU).

Sens perjudici d’això, fem avinent que la dada referida a l’adreça del correu electrònic dels investigadors no hauria de ser objecte de reutilització, doncs és una informació que, a l’estar referida a un col·lectiu d’afectats que pot ser força ampli (el conjunt dels investigadors del CSUC), és susceptible de ser utilitzada per a finalitats incompatibles amb la finalitat de la difusió d’informació en el context que ens ocupa. Això sens perjudici de la possible publicitat d’aquesta dada a través del Portal.

En aquest sentit, cal valorar positivament les previsions de l’Annex 7, en el sentit que no es pot fer una reutilització massiva de les adreces electròniques ni utilitzar-les per a l’enviament d’informació comercial, i en el sentit que *“no es considera compatible l’elaboració de rànquings o altre tipus de classificacions que de manera manifesta puguin suposar un demèrit par a les persones susceptibles de ser-hi incloses”*, entre d’altres.

En qualsevol cas, segons disposa l’article 15.5 de l’LT:

“5. La normativa de protección de datos personales será de aplicación al tratamiento posterior de los obtenidos a través del ejercicio del derecho de acceso.”

En conclusió, tot i que la difusió de la informació dels investigadors objecte de consulta en format reutilitzable no resulta contrària a la normativa de protecció de dades personals en els termes apuntats, aquesta reutilització haurà de respectar els principis i garanties de la normativa de protecció de dades, sens perjudici de les limitacions que, pel que fa al tractament posterior de la informació, que es puguin derivar d'altra normativa, com ara, entre d'altres, la normativa de legislació de propietat intel·lectual o industrial.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

Preguntes 1 a 3 : Als efectes del principi de licitud (art. 6.1 RGPD), i a la vista de la normativa estudiada, les diferents Universitats sotmeses a les previsions de la normativa esmentada, com a responsables del tractament, poden estar habilitades per a donar difusió en obert, tant a través dels seus propis llocs web o canals d'informació com, als efectes que interessin, a través del Portal del CSUC, de determinada informació professional sobre els seus propis investigadors i sobre les publicacions i l'activitat docent i investigadora d'aquests.

La difusió de determinades dades personals dels investigadors, a què es refereix la consulta, a través del Portal del qual formen part els responsables, s'ajusta al principi de finalitat, sempre que el corresponent encàrrec del tractament amb el CSUC estableixi la finalitat per a la qual el CSUC tractarà les dades dels investigadors, en concret, donar-ne difusió a través del Portal.

Des de la perspectiva del principi de minimització la difusió d'aquesta informació a través del Portal del CSUC s'ajustaria al dit principi, ja que es tracta de dades de contacte i informació relativa a la producció acadèmica i científica a la que es refereix la normativa estudiada, que en preveu la difusió en els termes apuntats.

Pregunta 4: La necessària realització de l'anàlisi i valoració de riscos previ ha de determinar si les mesures de seguretat aplicades amb anterioritat a l'aplicació de l'RGPD són les més adequades per oferir un nivell de seguretat adequat al tractament de dades que el CSUC du a terme a través del Portal, o bé si és necessari completar-les amb mesures addicionals.

Pregunta 5: La difusió d'informació sobre els investigadors en format reutilitzable no resultaria contrària a la normativa de protecció de dades -amb l'excepció del correu electrònic-, ja que pot donar compliment a la finalitat legítima que justifica el tractament de les dades per part de les universitats i la seva difusió a través del Portal. Això, sens perjudici que el tractament posterior ha de respectar els principis de la normativa de protecció de dades.

Barcelona, 20 de novembre de 2018